

EESTI POLITSEILEHT

ADMINISTRATIIV-ÕIGUSLIK AEGKIRI

Nr. 37 (351)

15. septembril 1928 a.

VIII. aastakäik

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.

Tellimise hind: aastas Kr. 10.—
 poolaastas „ 5.—
 veerandaastas „ 2.50

Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende ametnikkudele on tellimise hind:

aastas Kr. 8.—
 poolaastas „ 4.—
 veerandaastas „ 2.—

Üksik number maksab 25 senti.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 7-24

Kuulutuste hinnad:

1/1 lehek. Kr. 40.—	1/4 lehek. Kr. 10.—
1/2 „ „ 20.—	1/8 „ „ 5.—
1/3 „ „ 13.50	1/16 „ „ 2.50

Tunnistuste kaotuste kuulutused Kr. 1.—
 Lehe eesküljel 75% o, tekstis 100% o kallim.

Aadressi muutmine 30 senti.

Aadress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338
 Jooksev arve Eesti panga Tallinna osak. nr. 543

Sisu: 1) Eugen Maddison, Administratiivkohtu korrast. 2) A. Liit, Lapsealised tunnistajatena. 3) Opetus iseloomust ja kriminalistika. 4) Punased maksunõudelehed. 5) V. Paavo, Politseipostide kontrollimisest. 6) Baieri politsei reorganiseerimisest. 7) Ametlik osa. 8) Küsimusi ja kostmisi. 9) Kuulutusi.

Äsja ilmus trükist

Seadused ja määrused politsei alal.

Kokku seadnud **Joh. Kaiv**, kohtuministeriumi nõunik.

— Hind à Kr. 10.— —

Saadaval „Eesti Politseilehe“ talituses, Toompea lossis.

Hinna ja postikulude äratsumisel saadetakse raamat soovikorral ka posti kaudu kätte.

Administratiivkohtu korrast.

Eugen Maddison.

Kohtukorralduse komisjoni poolt teisel lugemisel vastu võetud kohtukorralduse seaduse eelkava sissejuhatuses leiduvad muu seas järgmised sõnad: „Erandina seisab administratiiv-kohtupidamise seadus, mis pandi primitiivsemal kujul maksma 1919. aastal; see põld tundub nii hästi teoreetiliste uurimiste kui ka praktiliste kogemuste poolest veel väga uudismaana selleks, et lähemal ajal enam-vähem püsivat uut korda luua. Komisjon, peale mitmete võimaluste arvesse võtmist, kaldus arvamisele, et käesolevas kavas ettenähtud administratiivkohtu asutused vastavad praegustele ja lähema tuleviku nõuetele. Peaks aga lähemas tulevikus välja kujunema ka sel alal mõnesugused muudatused; siis suudetakse kolmandal lugemisel käesolev kava nende muudatustega kooskõlastada.“ (Kohtukorralduse seadus, eelkava, kohtuministeriumi kodifik. os. väljaanne, 1928. a.) Eeltoodud sõnadega võiks ühineda nii-võrd, kui-võrd neis väljendatud see mõte, et meie administratiiv-kohtupidamise kord on veel välja arendamata; raske aga oleks ühineda sellega, et ta meil on pandud maksma „primitiivsemal kujul“, iseäranis, kui ei ole teada, mille kohta see käib, kas maksva administratiiv-kohtukorra aluste kohta või selle kohta, et ta on liig üldiselt kokku seatud — puuduvad üksikasjad jne. jne.

Minu arvates on see asjaolu, et ta on maksma pandud sellisel kujul, just meie administratiiv-kohtukorra hea külg. Ta ei ole seetõttu kivinenud, ei ole surutud teatavatesse vormidesse, mis takistaksid arenemist; ta avab laialt uksi kohtu, iseäranis kõrgema (riigi-) kohtu praksisele, ta juhatab kätte norme, kui neis puudus tundub (§ 44), mistõttu on senini kõigist raskustest üle saadud. Tuleks ainult soovitada, et adm. k. k. väljakujunemine sünniks neil alustel, milledele ta rajatud. Need alused on selged, kõigile arusaadavad. Õigusmõistmine (kohtulik võim) administratiiv-kohtule kuulub kohtule (rahukohtunikkudele, rahukogudele ja riigikohtule). Kaevata on õigus kõigil isikuil, seltsidel, ühingutel ja omavalitsuse asutustel, kui nende õiguslikud või varanduslikud huvid administratiiv-kohtu seaduse vastaselt on puudutatud. Allu-

vus ühele või teisele kohtule ei olene sellest, missuguses asjas on administratiiv-kohtu otsuse või korralduse teinud, vaid sellest, mis sugune administratiiv-kohtu otsus on teinud selle. Näit.: adm. k. k. § 4. näeb ette rahukohtunikkudele, § 5. — rahukogudele ja § 6. — riigikohtule kaebekorras alluvaid administratiiv-kohtu otsusi. Riigikohtul tuli kord otsustada küsimust, kellele kuulub järelevalve külakogude otsuste seaduslikkuse üle ja ühtlasi missuguses korras tuleb tõsta nende otsuste vastu kaebust. Riigikohus leidis, et järelevalvet teostab maavalitsus, kellel õigus protesteerida administratiiv-kohtukorras, olgugi, et adm. k. k. § 4. ei ole ette nähtud protestide andmist külakogude otsuste vastu, tähendades, et „seda tuleb järeldada seaduse üldmõttest, sest muidu jääks külakogude tegevus järelevalveta, mis ei ole lubatav.“ Samuti tunnistas riigikohus, et „kaebused eraisikute poolt, külakogude, kui omavalitsuse organite, otsuste vastu alluvad üldises korras rahukohtunikule.“ (Riigik. ots. nr. 35 — 1925. a.)

Oli raskus, kuid üldine kord aitas saada sellest üle. See „üldine kord“ peaks jääma teenäitajaks ka tulevikus, kuid kahjuks on nähtused, mis tõendavad, et tema ei saa selleks olema, on nähtused, mis tõendavad, et „üldisele korrale“ ähvardab hädaoht. Adm. k. k. § 6. järgi alluvad kaebused üksikute ministereid, nende osakondade ja teiste kõrgete administratiiv-kohtu otsuste, korralduste ja määruste vastu riigikohtule. See on üldine kord, mis seni minu teada oli täiesti puutumatu. Nüüd lööb sellele üldisele korrale esimese augu mitte mõni adm. k. k. muutmise seadus, vaid adm. k. k. täiesti kõrvaline seadus, kõigile tuttav ja paljudele peavalu valmistav tempelmaksuseadus (v. R. T. nr. 45 — 1928. a., art. 262). Selle seaduse § 21. p. 13 järgi on trahvitul õigus edasi kaevata otsekoheste maksude peavalitsuse kaudu rahukogule administratiiv-kohtukorras kahe nädala jooksul, arvates otsekoheste maksude peavalitsuse teistkordse määruse kuulutamise päevast. Sama paragrahvi p. 14. põhjal saadab otsekoheste maksude peavalitsus temale esitatud kaebuse ühes oma otsusega ja

asjaomaste dokumentidega ühe kuu jooksul rahukogu administratiiv-osakonnale trahvitute või trahvitu elukoha järgi, kusjuures, kui kaebajad elavad mitmes rahukogu ringkonnas, siis saadetakse esitatud kaebused samas korras Tallinna-Haapsalu rahukogu adm. osak., kuigi need sihitud elukoha järgsetele rahukogudele.

Otsekoheste maksude peavalitsus on rahaministeeriumi osakond, mille otsuste, korralduste või määruste vastu tuleb üldises korras kaevata riigikohtule (adm. k. k. § 6). Järelikult purustatakse adm. k. k. üks seni kõikumata alus, mille järgi mitte asi, vaid asutus, kes otsuse või korralduse teinud, määrab kaebuse alluvust ühele või teisele kohtule. Nüüdsest peale on mõõduandev otsekoheste maksude peavalitsuse suhtes asi: näit., tulumaksu asjas on kohtuinstantsiks riigikohus, kuid tempeltrahvi asjas — rahukogu, olgugi, et tempelmaksu asjade valitsemist teostab otsekoheste maksude peavalitsus rahaministri juhatusel (tempelmaksu s. § 25), kelle kohta jääb maksvaks ka tempelmaksu asjus adm. k. k. § 6. Võib olla, et sellise uuendatud korra maksmapanekuks olid tempelmaksu seaduse isadel oma põhjused (näit., et lahendamise kiiremini sünniks või et võimaldada asja lahendamist trahvitu elukoha läheduses jne.), kuid minu arvates ei olnud asi seda väärt, et ainult tema pärast asustada maksva adm. k. k. alust. See uuendatud kord tuletab meele vene tempelmaksu seaduses ettenähtud korda, mille järgi vastulaused kroonupalati teistkordsete otsuste vastu tempeltrahvi asjus allusid ts. kp. s. ettenähtud erakaebe korras rahukohtunikule või ringkonnakohtule (§ 197). Et tähendatud asjad allusid vene

tempelmaksu seaduse järgi tsiviilkohtule, oli arvatavasti seletatav prantsuse seadusandluse mõjuga; teatavasti kuuluvad prantsuse seadusandluse järgi administratiiv-vaielusasjad (contentieux administratif) kaudsete maksude (de taxes indirectes) asjus kohtule (à l'autorité judiciaire); alludes aga tsiviilkohtule, võisid nad alluda ainult samadele kohtuinstantsidele, milledele allusid kõik muud vastavad asjad, s. t. asi pidi alguse saama esimeses instantsis ning võis kaebuse korras jõuda kassatsiooni instantsi, teiste sõnadega tähendatud asjade jaoks ei olnud eriinstantsi. Pealegi olid kroonupalatid kohalikud, mitte aga keskasutused, nagu seda aga on otsekoheste maksude peavalitsus.

Võttes arvesse eeltoodu, tuleks soovitada, et adm. k. k. puutuvate küsimuste lahendamisel eriseadustes rohkem arvestataks adm. k. k. (seaduses) eneses maksma pandud põhimõtetega; vastasel korral ei jääks sellest korrast (seadusest) midagi järele, mis juriidiliselt maksev oleks vastavates eriseadustes. Sarnane olukord oleks aga tuhat korda halvem, kui praegu „primitiivsel kujul“ maksev adm. k. k. Praegu on ühtlus, on „üldine kord“, on süsteem, siis aga läheks iga asi oma viisi, oma korra järgi. Kahtlen, et oleks soovitav adm. k. k. sarnane arenemise suund. Meil kaevatakse seaduste muutmise seaduste küllusest, kuid mis teha siis, kui adm. k. k. muutmise seadus sisalduks igas üksikus eriseaduses? See pärast, olgu siin hoiatuseks kohtukorralduse komisjoni sõnad „see põld tundub nii hästi teoreetiliste uurimiste kui ka praktiliste kogemuste poolest veel väga uudismaana selleks, et lähemal ajal enam vähem püsivat uut korda luua.“

Lapseealised tunnistajatena.

A. Liit.

Küsimusele, kuidas suhtuda lapseealiste tunnistajate avaldusisse kriminaalasjus, pühendab dr. Hellwig oma raamatus „Psühholoogia ning ülekuulamistehnika“ ruumika peatüki. Võttes kokku kirjanduses ilmunud seisukohad ses küsimuses leiab ta, et ühelt poolt koheldakse lapseealiste tunnistajate avaldusi äärmise

pessimismiga, kuna teiselt poolt jälle sarnased nimekad teadusemehed nagu Hans Gross, Villiam Stern, Moll, Leppmann ja paljud teised ei pea lapseealiste avaldusi halvemaiks täiskasvanute omist. Hans Gross, näiteks, ei salga, et paljudel juhtumustel osutusid alaealiste avaldused puudulikuks ja ekslikuks, kuid sama nähtus

tuleb ette ka täiskasvanute avaldustel. Mõnes suhtes täiskasvanute avaldused kindlasti ületavad lapsealiste omi oma usaldusvääruse poolest, kuid mõnes teises suhtes võib kinnitada sedasama ka ümberpöörduvalt. Arvurikkad vigadeallikad, mis teevad täiskasvanute avaldused ebausaldusväärseks, nagu kirg, affekt, valed assotsiatsioonid, ennakvaade, ebausk, joobnud olek, patoformne valetamine jne., puuduvad lapsealistel või tulevad esile üksnes väikeses määras. Muidugi on lapsealiste avaldusil jälle oma vead.

Dr. Hellwig arvab, et tuleks pidada siingi kinni kuldsest keskteest. Tuleb küll tõepoolest ette juhtumusi, kus lapsealised on paremad tunnistajad kui täiskasvanud, kuid üldiselt tuleks kohelda lapsealiste avaldusi veel suurema umbusaldusega kui see sünnib täiskasvanute avaldustega. On ju õige, et mitmed vigadeallikad, mis halvast küljest mõjutavad täiskasvanute avalduste usaldusväärust, ei oma lapsealiste juures nii suurt tähtsust; nii, näit., on paljud lapsealised kahtlemata paremad vaatlejad kui täiskasvanud inimesed, kuna nad jälgivad paljusid välisilma nähtusi sügavama huvi ja eksitamatu tähelepanuga kui meie täiskasvanud, kes ju peaaegu alati oleme süvenenud oma mõtetesse ja lähme seetõttu samadest välisilma nähtustest külmalt ja pealiskaudselt mööda. Kuid tihti puuduvad neil sellest jällegi nõuetavad kogemused, et tajutud nähtust õieti mõista, teda õigesse ritta paigutada, ja nii tuleb siis küllalt tihti ette, et nad ei jaksa anda oma tähelepanekuid kolmandale isikule kõlvulises kujus edasi. Kõigepealt aga peab pidama meeles, et mõned vigadeallikad, nagu suggestiooni ja fantaasia mõjud tükivad lapsealiste tunnistusis palju suuremas ulatuses esile kui täiskasvanute juures. Üldiselt võib öelda, et keskpärane lapsealine tunnistaja on vähem usaldusväärne kui keskpärane täiskasvanud tunnistaja. Kuid konkreetsel juhtumusel võib olla lapsealise tunnistus tabav ja täpne, kuna samal ajal mitme täiskasvanu tähelepanekud samast nähtusest osutuvad ebaõigeiks. Ja tunnistaja avalduse usaldusvääruse küsimust tulebki otsustada igal konkreetsel juhtumusel omaette. Niipea aga, kui üksikul juhtumusel pole võimalik nõutada küllaldasi aluseid lapsealise tunnistaja avalduste

usaldusvääruse otsustamiseks, peame otsima juhatust avalduspsühholoogia kogemusilt, mis õpetavad, et lapsealiste tunnistajate vastu peab olema äärmiselt ettevaatlik. Kuigi tähendatud ettevaatus ei tarvitse minna nii kaugemale, et me peaksime iga seesuguse lapsealise tunnistuse, mille usaldusväärust pole võimalik lähemalt kontrollida, ilma pikema jututa üle parda viskama, siis võiks see seisukoht igatahes ometi põhjust anda seesuguse tunnistuse kõrvaleheitmiseks juhtumustel, kui tunnistuse sisu ei leia toetust muu tõendusmaterjali poolt.

Eespool on juba mainitud, et fantaasia võltsiv mõju on tajumisele ja mälule laste juures iseäranis kardetav. Lapse erilisel elav fantaasiategevus, mis hakkab avalduma umbes kolmanda eluaasta keskel ja jõuab haripunktini harilikult kuuendas ja seitsmendas eluaastas, ei piirdu tihti üksnes sellega, et lapsed endile olukordi ja juhtumusi välja mõtlevad ja neid nii uskumapanevalt jutustada oskavad, et kuulajad tahtes-tahtmata jäävad uskuma, vaid tihti hakkavad nad pidama just ise oma vaimusünnitusi tõelikeks. Sealjuures elab laps enam või vähem täielikult enda poolt loodud fantaasia-maailmas ja kaitseb oma seisukohta kangekaelselt, kui seda püütakse kuidagi kahtlustada. Mõnikord on seal tegemist üksnes tõeliste mälu-piltide liialdamisega, suurendamisega või vähendamisega, mõnikord jälle ülekandmisega ühest juhtumusest teise, tihti aga vaba, iseseisva kombineerimisega.

Eelpoolseivate arutuste pildistuseks toob Hellwig järgmised näited: Keegi laitmatu minevikuga Viini kodanik mõisteti esimeses kohtuastmes süüdi, vaatamata sellele, et ta jumalakeeli oma süütust esile tõi, sest umbes pool tosinat poisikesi ja sama palju plikakesi tunnistasid temast, et ta olevat kuskil avalikul platsil nende juuresolekul korda saatnud liiderlikke tegusid. Kaebealune vaidles sellele vastu seletusega, et ta ei olevat viibinud lastest näidatud ajal üldse antud kohal. Kuid see ei aidanud midagi, kuna kõik noored tunnistajad tundsid tema kindlasti ära. Lastes seletused toimimispäevast ja -tunnist läksid küll veidi lahku, kuid teatav nädal oli siiski kindel. Alles järgmises kohtuastmes läks tema kaitsjal korda ümberlühkamatuid tõendusi tuua

sellest, et kaebealune just sel nädalal viibis väljaspool Viini.

Teo kordasaatja äratundmist laste poolt, eriti aga vägistatud laste poolt, võib pidada teatavas määras usaldusväärseks üksnes siis, kui arvatava kordasaatja ettenäitamisel lapsele tehakse kõik mis võimalik, et hoida ära lapse mõjutamist ettenäitaja poolt. Vägistatud laps on näinud vägivallatarvitajat ainult üks kord ja sedagi lühikese aja kestel hirmutatud ja erutatud olekus, mis takistas rahulikku vaatlemist. Näidatakse temale nüüd kahtluselust, siis on kohe kõik üksikettenäitamise hädaohud platsis ja laps võib täieliku veendumusega tunnistada sootumaks süüta inimese toimijaks. Sellest järgmine näide: Leipzigis süüdistati masinist P. kahe 13-aastase tütarlapse vägistamises, mis sündinud teiste laste juuresolekul teatavas metsas, kumbki isejal. Kohtus jäid kõik lapsed oma tunnistuste juure kindlaks ja raske karistus näis olevat mehele kindel. Nüüd märkas aga keegi vannutatud meestest, et kaebealusel oli teatav sarnasus kellegi tema tuttavaga. Ta pani kohtule ette kutsuda see tuttav kohtusse, et jõuda selgusele, kas lapsed jaksavad teha vahet selle tuttava ja kaebealuse vahel. Nii sündiski. Tagajärg oli see, et kolm last, kes olid alles üle kuulamata, tunnistasid ebakaebealuse isikuks, keda nemad näinud toimivat vägistamist. Kui ühele 8-aastasele poisikesele näidati kolm korda kordamööda ette õige ja ebakaebealune, jäi ta kindlasti selle juure, et viimane on toimija. Sealjuures ei olnud meeste sarnasus kuigi suur.

Ühel teisel juhtumusel oli politsei esimesel ülekuulamisel talitanud küllalt ettevaatlikult ja erapooletult, võttes üksikettenäitamise asemel ette valikettenäitamise. Asi ise oli järgmine: Keegi 9-aastane tütarlaps oli teel koolimajja metsa vahel tundmatu meesterahva poolt vägistatud. Tütarlapsele näidati ette ühel hoo bil mitu noormeest, kes mõnesugustel põhjustel langesid kahtluse alla. Nende hulgast tundis kahjukannataja ära tööliste V., kes ka võeti vahi alla. Kohtus aga kaebealuse kaitsja võis tuua ette seevõrra kindlad alibitõendused, et ka prokurör oli sunnitud ühinema õigeeksmõistva otsusega.

Lõppeks veel üks õpetlik näide, millest selgub, kui täbar on lapseealiste avaldus-

te shablooniline hindamine. Kellegi 14-aastase vaimliselt kaunis mahajäänud tütarlapse tunnistus ähvardas kujuneda saatuslikuks ühe kaebe all seisva keemiku vastu, ja nimelt seetõttu, et tütarlaps võis peensusteri kirjeldada üht tuba kaebealuse korterist. Politsei järeldas sellest, et see tütarlaps pidi olema viibinud kirjeldatavas toas ja arvatavasti veel mitu korda. Samale otsusele tuli ka prokurör ja hiljem kohus. Kaebealuse seletus, et tunnistaja pole üldse viibinud kirjeldatud toas, vaid ta olevat üks kord vaadanud sinna tuppa läbi avatud ukse, ei leidnud uskumist. Ei aidanud ka see, et tunnistaja ise seletas sedasama, kuna oletati, et ta millegipärast tahab tunnistada kaebealuse kasuks. Tunnistaja ning kaebealuse kooskõlalised seletused leidsid toetuse küll seeläbi, et tunnistaja ei võinud kirjeldada asju, mis seisid ukseseinä ääres kui ka kohtadel, mis polnud nähtavad ukse juurest vaadates. Kuna tütarlaps oli puuduliku arenguga ning kogutud teadete järgi valeliku loomuga ning kõlbliselt raiskuläinud, siis ei saanud kohus arvestada tema tunnistusega. Ometi oli tekkinud tütarlapse suhtes kahtlus ja tuntud arste dr. Placzeki ja dr. Leppmanni paluti lähemalt uurida tema tajumisvõimeid. Uurimine võeti ette dr. Placzeki korteris. Esimene katse seisis selles, et katsealune lasti tulla arsti töötuppa läbi saali, milleks kulus vaevalt kolm sekundit, ilma et temale oleks öeldud, mis otstarbel ta viidi läbi saali. Kui talt nüüd töötuppa jõudmisel küsiti, mis ta saalis näinud, siis olid eksperdid äärmiselt üllatunud, kuuldes katsealuselt terve rea täpseid üksikasju. Ta oli õilmaalidel märganud isegi mõned seesugused peensused, millest omanikul endal polnud aimu. Teiseks näidati katsealusele tuttavat psühholoog Sterni poolt valmistatud pilti, mis kujutab talutuba 76 üksikasjaga. 76-st üksikasjast võis katsealune ilma ühegi kõrvalise abita meele tuletada 74. Ta oli leidnud pildil isegi ühe seesuguse üksikasja, nimelt ühe vihma-varju, mida eksperdid kuidagi ei suutnud leida sealt. Alles ühel kohtu kaasistujal õnnestus viimaks märgata seda vihma-varju pildil, mis seisis pildi välisel serval jõudi taga õige puudulikus kujus. Tähelepanu väaris ka see asjaolu, et tütarlaps ei lasknud ennast eksitada ekspertide poolt temale kavalalt asetatud sugges-

tiivküsimumste läbi. On arusaadav, et asjatundjad pidid andma oma otsuses katsealuse märkamisvõimest ülihea tunnistuse. Asja arutus lükati edasi ja alles seitsme nädala pärast tuli asi uuesti arutusele. Seal olid aga kõik äärmiselt imestunud, kui tunnistaja nüüd veel kõikumata täpipealsusega võis kirjeldada kord silmapilkselt nähtud dr. Placzeki korterit. Seesugusest erakordsest tunnistaja märkamisvõimest järeldasid asjatundjad õigusega, et on täiesti võimalik, et tunnistaja ainult üks kord vargsi piilus

kaebealuse toa uksest sisse, millest talle aga jätkus sisseseade üksikasjade märkamiseks ja meelespidamiseks. Muidugi asus nüüd ka kohus tunnistaja avalduse suhtes teisele seisukohale, kuid kindel on, et ta tavaliku shabloonilise hindamisviisi abil kunagi poleks jõudnud sinnamaale.

Küllalt võiks tuua näiteid ka sellest, kuidas lapsed saavad hakkama peenelt väljamõeldud teadlikkude valedega. See kõik kokkuvõttes manitseb ikka jälle kohtlema lapsealiste avaldusi suurima ettevaatlikkusega.

Õpetus iseloomust ja kriminalistika.

Kui on jutt vahekorra õpetuse iseloomust ehk n. nim. karakteroloogia ja kriminalistika vahel, siis tekib asjale kaugemal seisvatel isikutel otsekohe küsimus: kas on olemas eriline kurjategijate tüüp? Ja harilikult arvatakse — see on muu seas õige kerge kogu raske probleemi lahendamise viis — et tõesti võib kurjategijat (jutt on muidugi ainult „elukutselisest kurjategijast“ ja mitte inimestest, kes kuidagi juhuslikult elus kuriteo on pannud toime) eraldada harilikust inimesest: tema välimus ehk erilised vaimlised tunnused pidavat otsekohe näitama, et on tegemist mitte hariliku kodanikuga, vaid nimelt kurjategijaga. Kahjuks kalduvad siin ja seal ka asjatundjad, s. o. kriminaalametnikud, kohtunikud, prokurörid ja isegi mõned teadlased samale arvamisele, mis on küll väga arusaadav ja inimlik, mis aga ei vasta sarnasele komplitseeritud nähtusele, nagu seda on inimese iseloom.

Ei ole kahjuks olemas erilist kurjategija tüüpi, vähemalt sellist, nagu seda harilikult ette kujutatakse. Tõsi küll, nii mõnigi kurjategija on välimuselt vastik ja äratav otsekohe mulje, et tegemist on kurjategijaga, kuid see nähtus põhjeneb mitmele tegurile, muu seas sellele, et kurjategija elab vabaduses viibides niisugustes oludes ja tingimustes, mis peavad jätma jäljed ka välimusele: alkohol, kokaiin, morfiim, suguhaigused jne. mõjuvad lõpuks kõige paremale tervisele ja muudavad inimese välimust. Mida enam areneb õpetus iseloomust, seda selgemini näeme, et kunagi ei saa eraldada üht iseloomu joont, üht vaimlist omadust üldi-

sel iseloomust, et selle najal konstrueerida teatava isiku iseloomu. Tähendab: ei kehalised ega vaimlised tunnused ei näita veel iseenesest, et tegemist on kurjategijaga.

Selle selgituseks olgu juhitud tähelepanu järgmistele asjaoludele. Kuigi kurjategija tihti välimuselt näeb välja vastik, ei saa ometigi öelda, et iga inimene, kes vastik välja näeb, on kurjategija, sest lõpuks on ka välimus maitseasi; teiselt poolt võib ka kodanik, kes kunagi pole eksinud seaduste vastu ja kes seisab samade (näit., mürkide: alkohol, kokaiin jne.) mõjude all nagu kurjategija, välimuselt muutuda ja äratada n. öelda kurjategija muljet. Välimuse küsimuse üle ei maksa küll vist palju vaielda. Hoopis teine on muidugi vaimliste omaduste ja tunnused asi. Kui võtta näiteks, selline iseloomu joon nagu vale, siis peab ütleva, et valetamine iseenesest ei ütle veel midagi. On ju vahe selle vahel, kas inimene räägib ebatõtt oma armastatud sugulasele, sõbrale jne., et, näit., temale mitte öelda, et ta on surmavalt haige, ja selle vahel, kas inimene valetab, et lihtsalt teist tüsata, et vale abil saavutada mingisugust isiklikku kasu, et pääseda halvast seisukorrast, et rahuldada oma edevust jne. Võtame teise näite. Väga suurt osa mängib inimelus üldse, eriti aga ka kuritegude toimepanemisel, suguhiimu. See iseloomu joon võib olla väga arenenud mõne inimese juures, ilma et see sünnitaks midagi halba: kõva tahe ja enesevalitsemine hoiavad inimese vaos ja ei luba sattuda valetele. Selle vastu võib inimene, kellel peaaegu puu-

dub tähendatud iseloomu joon, toime panna suurimaid kuritegusid just seksuaalalal ja seksuaalsetel põhjustel, eriti siis, kui mingisugune lootus sellel alal on nurja läinud (õnnetu armastuse puhul). Juba Aristoteles juhtis tähelepanu viimasele asjaolule ja meie päevil tuleb lugeda eriti Klagesi teeneks, et see küsimus leiab ikka enam ja enam valgustamist.

See kõik näitab, et õpetus iseloomust pole sugugi lihtne asi: karakteroloogia ei tohi kunagi eraldada üldisest inimese iseloomust üht joont, ei tohi kunagi peatahelepanu pöörata ainult ühele inimese omadusele; iga joont tuleb uurida ühenduses tervikuga, ainult kõikide iseloomu omaduste koostöötamine võib näidata, missugust osa mängib teatud inimese juures üks või teine iseloomu joon ja mis tähtsus on sellel iseloomu joonel selle inimese elus ja tegevuses. Inimese iseloomu ei saa sealjuures võrrelda mingisuguse pildiga, kus iga asi oma kohal püsib; inimese iseloom on „võrreldav draamale täis püüdeid, sündmusi ja põnevust“ (Dr. Utitz, karakteroloogia aastaraamatu väljaandja).

Ikka ja alati on vaja ettevaatust inimeste hindamisel. Muidugi mõista on loomulik, et meie mõne inimese kohta arvame, et ta võiks toime panna mingisuguse kuriteo, kuna meil seesugune „tundmine“ puudub mõne teise isiku suhtes. See on loomulik, kuid mitte loogiline. Ka siis, kui meie teatud inimesi oleme õieti hinnanud, võib juhtuda, et isik, kelle suhtes olime halval arvamisel, elab oma elu korralikult, seaduste vastu eksimata, sest puudus juhus sattuda eksiteele, elu ise kaitses seda isikut, kuna teine, pealtnäha korralik inimene, satub seadusega vastollu, mis tingitud olukorrast ja elukäigust. Asi seisab ikka ainult selles: kas olemasolevad kuritegevuslikud kalduvused pääsevad inimeses mõjule ja viivad ta vildakule teele või mitte, ripub ära üldisest iseloomust ja ka saatusest. Raugematu tahtejõud võib maha suruda nii mõnegi halva kalduvuse ja meie ees seisab inimene, kes meie „tundmuse“ järgi kunagi ei või saada kurjategijaks. Tegelikult aga on vaja ainult energia nõrgenemist — ja kurjategija ongi valmis. Arusaadavalt ei ole iga iseloom küllalt tugev võitlemiseks kuritegevusliste kalduvuste vastu. Kui on, näiteks, võimalus varastada, siis langeb nõrga iseloomuga inimele oma nõrkuse ohvriks. Siin aga just

algabki karakteroloogia praktiline tähtsus. Sest selle õpetuse ülesanne peitub peaaesjalikult selles, et uurida, kuidas tekiavad kuritegevuslikud kalduvused ja kuidas nende vastu võidelda, kuidas neid paraliseerida.

Kõigest ülaltoodust selgub, et küsimusele, kas on olemas eriline kurjategijate tüüp, tuleb vastata eitavalt. Tähendab, sarnane tüüp elutseb küll romaaniid ja kinofiimides, tegelikus elus aga ei ole meil õigust kõnelda mingisugusest erilise kurjategijate tüübist. Küll aga peame jõudma arvamisele, et üksikud isikud tänu nende iseloomule kergemini kalduvad kuritegevusele kui teised, ja et teatud isikud kalduvad nimelt teatud kuritegevudele (kas vargusele, pettusele, võltsimisele, vägistamisele jne.). Niisuguste isikute iseloomu uurimine ongi teaduse ülesandeks ja ses mõttes on meie aeg teinud suuri edusamme. Selgitatud on väga palju nii hästi küsimuse uurimisel, missugused inimesed kalduvad missugustele kuritegevudele, kui ka küsimuse uurimisel, missugune väline olukord, missugune elukäik ja missugused mõjud on mõõduandvad kuritegevude toimepanemisel, on enam vähem selgitatud n. öelda tüübiline elu-olu, mis viib nõrku inimesi kuritegevuse põllule.

Terve küsimuse lahendamisel võime seejuures küsimuse juure asuda kahest lähtekohast. Meie võime hakata, ühelt poolt, küsimust uurima sel teel, et välja lähme inimese iseloomust ja katsume selgusele jõuda, missugune hädaoht varitseb teatavat iseloomu tänu selle iseloomu üksikutele joontele. Sarnane uurimisviis on väga tulutoov ses mõttes, et ta on ühenduses ühtlasi kasvatamise ja teatud inimeste arenemise ja õpetamise küsimusega, sest uurimisel tekib iseenesest küsimus: kui see või teine iseloomu joon on teatud inimesele hädaohtlik, kuidas on võimalik seda joont kustutada, tema mõju vähendada, nii et ta poleks enam kahjulik vastavale isikule. Teine uurimisviis arutab küsimust, minnes välja kuriteost. Uurides üksikute kuritegevude toimepanemist, püütakse jõuda selgusele, missuguse iseloomuga inimesed panevad missugustel välimistel tingimustel missuguseid kuritegusid toime. Kahjuks ei tohi meie kunagi loota saada täit ülevaadet, saada igapidi selget ja sirgejoonelist pilti, sest asi seisab selles, et väga mitmed olukorrad, väga mitmekesised iseloomud ja

väga lahkuminevad motiivid võivad anda lõpptulemusena ühe ja sama kuriteo. Nii, näiteks, ei saa kuidagi mõrtsukat paigutada mingisugusse erilisse liiki, mis oleks karakteroloogiliselt ühtlane. Tapmisi pannakse toime väga mitmesuguses olukorras, kõiksugustel motiividel, kõiksuguste isikute poolt. Seetõttu kuulub muu seas kohtumõistmine mõrtsuka üle raskemate kriminaalkohtu küsimuste hulka.

Nüüd aga tekib hoopis teine küsimus: kas on olemas sarnane karakteroloogiline tüüp, mis viib ilmtingimata kuriteost kuriteole? Selle all ei mõelda muidugi sarnaseid isikuid, kes elavad sarnases olukorras ja niisugustes tingimustes, mis neid alatasa kisuvad allapoole, mis neid otse kui köidavad ja seovad kuritegevusega, mis neid viivad, kuigi, võib olla, mõnikord aeglaselt, kuid siiski kindlalt põhja. Ei mõelda selle all ka neid vaimliselt haigeid inimesi, kes panevad toime kuritegusid ja kelle asupaigaks ei saa olla vangimaja, vaid kes kuuluvad hullumajja. Otsekohe on raske vastata ülesseatud küsimusele, sest küsimuse tuum peitub lõpuks selles, kas on olemas iseloomu, kelledelt tuleb ikka ja ikka jälle oodata uute kuritegude toimepanemist, s. o. keda ei suuda parandada ja kelle peale ei suuda mõju avaldada ükski vangimaja, parandusmaja või mõni teine selletaoline abinõu. Küsimus on, kas on olemas parandatuid kurjategijaid? Siin lähevad teadlaste ja praktiliste kogemustega inimeste arvamisest praegu veel tunduvalt lahku. Ühed vastavad küsimusele tingimisteta jaatavalt, teised aga kahtlevad ja asuvad seisukohal, et kurjategijaid võib parandada, nendest teha normaalkodanikke, ja kui seda senini pole suudetud teha, siis pole selles süüdi kurjategijate „parandamatud“ iseloomud, vaid meie abinõude puudulikkus, meie meetodite halbus. Siinkohal võiks vast tähendada, et parimaid eriteadlasi sellel alal, salanõunik Heindl, asub seisukohal, et on olemas kurjategijaid, keda ei suuda parandada ükski abinõu, ükski meetod. Lugupeetud teadlane on avaldanud isegi (karakteroloogia aastaraamatus) terve rea artikleid, milledes käsitatakse küsimust, kuidas kaitsta seltskonda niisuguste kurjategijate eest.

Ühenduses sellega seisab muidugi väga tähtis küsimus: kuidas karistada

sarnaseid isikuid kuritegude toimepanemise korral? Teiste sõnadega, kas on lootust kinnipidamisega vangimajas, parandusmajas, kasvatusmajas jne. parandada kurjategijat? Kui kinnipidamine ja muud kasvatusabinõud ei anna soovitavaid tagajärgi — on see meie süü, s. o. abinõude puudulikkuse süü, või kas on olemas niisuguse iseloomuga inimesi, keda üldse enam kuidagi ei saa parandada? Ka sellele küsimusele ei saa nagu eelmiselegi vastata kategooriliselt, vähemalt praeguste teaduse meetodite juures ja nende teadmiste ja uurimiste najal, mis praegu meie käsutada. Üks aga on kindel, et mingisugused üldseisukohad, mingisugune skeem ei vii siin sihile. Tuleb täpselt uurida kurjategijate iseloomu, püüdes selgitada seda igakülgelt ja tähelepanelikult. Alati tuleb arvestada sellega, et iseloomud on väga mitmekesised, väga lahkuminevad ja et parandusabinõu, mis annab häid tagajärgi ühe isiku juures, ei kõlba teisele. Nii et praegu peab kohtumõistmise juures, kui tahetakse parandada kurjategijat ja mitte ainult teda eraldada seltskonnast ja teda teatavaks ajaks üldsusele kahjutuks teha, alati arvestama iga üksiku kurjategija iseloomu iseärasustega.

Kõige ülaltoodu vastu võib vaielda motiivil, et ei saa tegelikus elus rakendada iga kurjategija iseloomu uurimise teenistusse rasket teaduslikku aparati ja et niisugune talitusviis ei anna neid tagajärgi, mis annab praktiline teadmine, mis on saavutatud igapäevasel kohtlemisel kurjategijatega. Tihti öeldakse, et ainult praktiliste kogemuste najal on võimalik midagi teha ja karakteroloogia peale tuleb vaadata ainult kui huvitavale, kuid praegu veel tähtsusetule teaduslikule katsele. Võiks tähendada, et sama seisukohalt välja minnes hinnati ka psühholoogiat omal ajal väga madalalt. Ka karakteroloogia kohta võiks seetõttu tähendada sedasama, mis Theodor Ziehen ütles psühholoogia kohta: „Mina olen peaegu alati leidnud, et sihikindel psühholoogiliste küsimuste uurimine äratub ja kõvendab praktilist psühholoogilist arusaamist, seda igapidi arendades. Seejuures aga pole niivõrd tähtis psühholoogiliste teadmiste kogumine, kui psühholoogilise mõtlemisviisi omandamine, psühholoogiliste tähelepanekute tegemise oskuse omandamine ja psühholoogilise analüüsi tegemise äraõppimine.“

Seda võib sõna-sõnalt korrata karakteroloogia suhtes. Nagu tähendab prof. Utitz, ei suuda ükski moraali õpetus üksi teha ebamoraalsest inimesest moraalset isikut, ei suuda ükski loogika õpetus teha rumalast inimesest suurt mõttetarka. Ei või nõuda teaduselt võimatuid asju. Teadus ei ole mingisugune andeasend. Kuid seal, kus on olemas and, ei tarvitse see piirduda sellega, mis näitab igapäevane elu, mis annavad praktilised kogemused. Viimased on alati katkendilised ja nende arv ning ulatus on ikka piiratud üksiku inimese suhtes. Siin peab tulema appi teadus. Viimane võimaldab igale ära kasutada kogemusi, mis tehtud paljude isikute poolt, lubab tarvitada teiste teadmisi, annab võimaluse teiste inimeste kogemuste ja nende alusel tehtud järelduste põhjal küsimusi põhjalikult uurida. Teadus juhatab sel viisil kätte uusi meetodeid karakteroloogia alal ja annab võimalust uute väljatöötamiseks.

Just eelpooltoodud näited tõendavad, et karakteroloogia alal pole tegemist üksikute küsimustega, mis siin ja seal üksikute isikute poolt üles võetakse, vaid on tegemist laiaulatusliku teadusharuga, mis arutab suurt küsimuste kompleksi. Ülesseatud küsimustele võib vastata, neid saab uurida, nii et asjatu kõnesoleva teadusharu tähtsuse eitamine pole kohane. Teiselt poolt ei maksa aga ka liialdada selle teaduse tulemusi ja sellelt ei tea mis nõuda. Karakteroloogia on teadus ja mitte mõni imeabinõu, mis korruga selgitab ja seletab kõik selle ala küsimused. Ainult sihikindel teoreetiline uurimine, mis käib käsi-käes praktiliste kogemuste korjamisega ja otstarbekohase kasutamisega, võib lahendada neid raskeid küsimusi, milledest oli ülal jutt ja mis tähtsad nii hästi puhtteaduslikult seisukohalt, kui ka igapäevases elus.

Punased maksunõudelehed.

Riigimaade valitsuse poolt saadetakse politseile kodanikkudelt riigirentide ja muude maksude sissenõudmiseks punased maksunõudelehed, millistel halli keemilise pliiatsiga on maksuvõlgnikkude nimed, asukohad, maksusummad, viivitusprotsendid jne.

Kui maksunõudelehed veel uued ja paaber kulumata, siis võib neid lugeda erilise raskuseta, on nad aga mõned korrad juba konstaablite või asutuste vahel ringi käinud, siis kustub pliiatsiga kirjutatud kiri punaselt lehelt niivõrd, et teksti lugemine tekitab sageli tõsiseid raskusi. Näiteks, kustub „T“-l tagumine ülemine ots, ja teda võib kergesti „I“-ks lugeda, ehk jälle kustub „R“-il alumine tagumine pool, siis võib temast aru saada kui „P“. Veel

täbaram on lugu numbritega ja maksusummadega. Kustub ehk muutub tumedaks, näiteks, „4“-l esimene pool, siis võib teda lugeda kergesti „1“-ks; või jälle kustub „X“-l, „XI“-l, „XII“-l jne. alumine pool, siis võib neist aru saada „V“, „VI“, „VII“ jne. On tulnud ette juhtumeid, kus niisugustel kordadel ainult maksuvõlgniku seletust peab uskuma ja tema seletuse järgi umbkaudu arvama, kui suur maks tuleb sisse nõuda ja missuguse aja eest viivitusprotsente arvata. See tekitab aga sissenõudjale politseiametnikule, kellel isegi palju tööd, veeilmaaegset tööd ja raskust juure.

Oleks väga soovitav, et kõik need nõudelehed, kui ei taheta loobuda punasest värvist, edaspidi kirjutataks tindiga.
J. P—d.

Politseipostide kontrollimisest.

V. Paavo.

Teatavasti on kohustatud politseijaoskondade konstaablid jaoskonna piires postiliseisvaid kordnikke kontrollima (poste revideerima). Kas on sellel korraldusel soovitavaid tagajärgi? Side mõttes

postide ja jaoskonna vahel on ta küll hea, kuid teeb kordnikke kontrollimise avalikkuse tõttu rahva ees nagu mitteusaldatavateks, keda isegi ei või postil usaldada. Korra järelvalve postil kons-

taablite ja kõrgemate ametnikkude poolt võiks sündida lihtsamal kujul, kui et just selleks tarvitseks igakord posti-kontrollraamatusse märkust teha. Peab politsei usaldatav element olema rahvale, siis peaks ta seda olema ka oma ülemusele.

Ei saa sellise kontrollimisega olla kindel, et kordnik kogu postiloleku ajal korras püsib nagu siis, kui teda kontrolliti. Juhtub ka, et kordnik ajal, mil ilmus kontrollija, ametikohuste täitmisel viibib eemal postilt, ja et puudub võimalus pärast oma ülemusele kindlaks teha, et eemalviibimine oli tingitud kohuste täitmisest. Puudub igakord võimalus, iseäranis ööajal, kui inimeste liikumine

hõre, postilt lahkumise põhjendavaks tõenduseks leida tunnistajaid.

Et aega mitte põhjusetu tarvitada, oleks kasulik, kui postide kontrollimine jääks harvemaks, umbes sarnase ajavahetega nagu konstaablitel ja asutustel. Si-depidamist võiks korraldada vahikorrald oleval konstaabel kantselei sisemise vahikorra-kordniku läbi, kes postidel käiks ja sellest jaoskonnas informeeriks ametnikku. Kordnik ei kontrolliks, vaid peaks ainult sidet.

Seega võidaksid kordnikud usaldust juure, mis kaudselt suurendaks ka töötahet.

Baieri politsei reorganiseerimisest.

Saksamaal on praegu käimas politsei reorganiseerimine. Selle tööga tehti algust juba mitme aasta eest, kuid senini pole veel suudetud viia seda lõpule. Ainult mõnes üksikus osariigis, nagu näiteks, Preisimaal, on politsei ümberkorraldamine enam-vähem lõpule viidud. Eriti intensiivseks on kujunenud politsei ümberkujundamise töö Saksamaal käesoleval aastal. Peaküsimus seisab kõige selle juures selles, kas luua igalpool ühtlane politsei või mitte. Selle küsimuse üle on väga palju vaieldud ja selle lahendamise ongi suurimaks raskuseks politseiasutuste reorganiseerimisel. Peab ütleva, et ühtlasele riiklikule politseile on vist peaaegu sama palju vastaseid kui poolehoidjaid ja lõplikult ei saa lugeda seda küsimust ka praegu veel lahendatuks, olgu-gi, et mitmed osariigid on juba tegelikult läbi viinud ühtlase politsei põhimõtte, kõigepealt Preisimaal, mis ses suhtes on saanud eeskujuks teistele saksa osariikidele.

Viimasel ajal on hakatud politseid ümber korraldama Baieris, mis oma suuruselt, rikkuselt ja poliitiliselt tähtsusest võistleb Preisimaaga. Ka Baieri on lõpude lõpuks pärast suuri vaieldusi ja tülisid omaks võtnud politsei ühtlustamise printsiibi, käies seega Preisi eeskujuga järgi. Esiplaanil seisab Baieris mundrikandja välispolitsei ümberkujundamine. 12. aprillil s. a. pandi maksma „Baieri politsei-ametnikkude seadus“ ja samal päeval astus jõusse „määrus mundrikandja riikliku

politsei kohta“. See seadus ja tähendatud määrus moodustavad enesest nurgakivi uue politsei organisatsiooni ehitamisel. Nad on mitmeaastaliste läbirääkimiste ja vaielduste vilj ja näitavad, et Baieris on lõpuks siiski võitnud ühtlustatud politsei poolehoidjad.

Praegu, mil ümberkorraldamine veel lõplikult pole läbi viidud, on Baieris: 1) n. nim. sinine välispolitsei (blaue Schutzmannschaft), mis oma nimetuse saanud sinisest mundrist, mille eesotsas seisavad politsei ohvitserid, kes eluksajaks teenistusse määratud; selle politsei ametnikud alluvad üldisele riigiteenistuse seadusele; 2) n. nim. roheline riigipolitsei (grüne Landespolizei), mille ametnikud võetakse teenistusse 12 aastaks; need ametnikud alluvad teenistuse mõttes erikorrale, mis on kindlaks määratud riigi politsei seadusega 1922. aastast; 3) sandarmeeria ja 4) vallapolitsei.

Uue kava järgi, mis, nagu öeldud, praegu on teoksil, ühendatakse p. 1. ja p. 2. all tähendatud politsei organisatsioonid, s. o. riiklik sinine välispolitsei ja roheline politsei ühendatakse ühiseks üksuseks, kusjuures uue organisatsiooni eeskujuks on Preisi välispolitsei (Schutzpolizei). Esialgul taheti sellesse uude organisatsiooni mahutada ka sandarmeeria, kuid hiljem loobuti sellest kavatsusest, arvesse võttes lahkumisevaid teenistuse tingimusi ja ülesandeid, kusjuures aga mõõduandvaks olid veel mitmesugused teised kaalutlemised ja põhjused.

Tähendatud kava läbiviimine muudab iseenesestki mõista põhjalikult senise poliitsei korra Baieris, kusjuures eriraskusena tuleb juure veel küsimus, kas ja kuidas suhtub uus politseiorganisatsioon Versailles rahulepingusse. Just välispoliitilised motiivid ja põhjused raskendavad alul tööd, kuid neist loodetakse siiski üle saada suuremate sekeldusteta ja raskusteta. Kõigepealt tahetakse likvideerida roheline riiklik poliitsei, mis on koondatud suuremate üksuste näol mitmesse tähtsamasse kohta; selle poliitsei ametnikud viiakse üle uude organisatsiooni, kuid juba mitte terve üksustena, vaid üksikute ametnikkudena. Otsekohe tehakse algust ka mõne tähtsama politseiasutuse riigistamisega, mis senini omavalitsuste juhtida (esialgul Augsburgi, Würzburgi, Regensburgi ja Hofi linnade politseivalitsused). Sellele järgneb kava järgi juba puht sisemine töö: mundri ühtlustamine ehk õigemini uue mundri maksmapanemine, juhtivate jõudude ümberpaigutamine ja uutele kohtadele määramine, ülesannete ärajaotamine ja võimupiiride kindlaksmääramine, koosseisude täiendamise küsimuse lahendamine, kutsehariduse, poliitseikoolide ja -kursuste kusimuste lahendamine, korralduste tegemine siseteenistuse alal jne. jne.

Mis nüüd puutub politseiametnikkude teenistusseadusse, eriti küsimusse, kuidas lahendada politseinikkude õiguste ja kohuste küsimust, siis on ka selles mõttes käidud Preisi eeskujul järgi, võttes aluseks ümberkorraldamise ja teenistusseaduse väljatöötamisel Preisi 1927. a. poliitsei teenistusseadust. Nüüdsest peale alluvad kõik Baieri politseiametnikud poliitsei teenistusseadusele ja mitte enam, nagu varemalt, osaliselt üldisele riigiteenistuse seadusele. Erand on tehtud muidugi nende ametnikkude ja teenijate suhtes, kes esialgu jäävad omavalitsuste teenistusse politseiametnikkudena (nagu, näiteks, vallapolitsei). Uuele seadusele alluvad seega senise sinise ja rohelse poliitsei ametnikud, sandarmeeria ja ka kriminaalpolitsei ametnikud. Uus teenistusseadus ise koosneb ainult neljast paragrahvist. Esimene täiendab osaliselt üldist Baieri riigiteenistuse seadust 1908. aastast, kusjuures täiendused võtavad arvesse eritingimusi politseiteenistuses; teine paragrahv kõneleb valdadest ja vahekorra omavalitsuste ja poliitsei vahel;

kolmas ja neljas paragrahv sisaldavad ülemineku määrusi.

Mõned üksikasjad võiksid äratada üldist huvi. Üldise Baieri riigiteenistuse seaduse järgi peavad määralsed ametnikud teenima riigiasutuses vähemalt kümme aastat, enne kui neid võib jäädavalt kinnitada kohale. Kuni selle ajani on alati võimalik neile üles öelda ja neid ametist vabastada, jättes isegi nimetamata ametist vabastamise põhjused. Edasikaebust selliste vabastamise otsuste peale ei ole. Politseiametnikkude suhtes on viidud läbi muudatus. Isik, kes soovib jäädavalt astuda politseiteenistusse, ei tohi olla noorem kui 18 aastat. Tema peab kandidaadina teenima kolm aastat, selle aja möödumisel võidakse teda nimetada ülemääralses ametnikuks, viimasena peab ta teenima poliitseis vähemalt viis aastat ja siis alles võidakse teda nimetada määralses ametnikuks, kusjuures temale aga veel koht pole kindlustatud, s. t. ka teda võib veel põhjusi nimetamata ametist vallandada. Sarnase määralses ametnikuna tuleb politseinikul veel teenida kuus aastat (mitte kümme, nagu on Baieri üldine reegel), siis kinnitatakse ta alles jäädavalt ametisse, s. o. teda ei saa vallandada teenistusest, välja arvatud kriminaalsüüteo ja teised sarnased juhtumised. Seega on ametnik normaaloludes 32 aastat vana, kui teda jäädavalt kinnitatakse ametisse poliitseis.

Sellest nähtub, et üldiselt käib politseiametnikkude teenistusseadus Baieris samade põhimõtete järgi nagu üldine riigiteenistuse seadus. Alles on jäetud ametnikkudele kõige raskemad osad: vabastamine teatava aja jooksul põhjusi nimetamata, kusjuures puudub võimalus kaevata kellelegi sarnaste otsuste peale. Baieri politseiametnikkude organisatsioonid katsusid uue seaduse vastuvõtmisel parlamendis küll igapidi leida teid seaduse vastuvõtmiseks Preisi eeskujul täies määras, kuid see ei läinud neil korda ning parlament võttis vastu seaduse ettepanud kujul. Preisi politseiametnikkude teenistusseadus näeb ette põhjuste nimetamise ametist vabastamise korral, samuti on Preisimaal ametnikkudele alati jäetud võimalus kaebust tõsta selliste otsuste vastu, mis neile tunduvad ülekohustena.

Mis nüüd puutub eriti politseiohvitseridesse, siis maksab nende kohta veel

eriline kord. Vanem politseiohvitser, kes ei suuda korralikult ja hästi täita oma ülesandeid, määratakse pensionile sunduslikult „puuduva ande tõttu politseiteenistuseks“. Ohvitser, keda sarnasel teel teenistusest vabastatakse ja pensionile määratakse, võib küll otsuse vastu protesteerida, kuid ainult oma ministeeriumis. Kava, mis nägi ette sarnaste kaebuste arutamist kõrgemas kohtus ehk (teine variant) erilise komisjoni poolt, ei leidnud üldist poolehoidu parlamendis ning kukutati läbi. Ka Baieri seadus näeb ette (samuti nagu Preisi omagi) politseiohvitseride pensionile määramise sunniteel, kes on jõudnud teatavate vanaduse piirideni. Vanaduse määramises lähevad täpselt ühte vastavad Baieri ja Preisi seadused. Baieris loetakse politseiarstid ja politsei loomaarstid politseiohvitseride hulka, kelle kohta maksavad kõik määrused, korraldused ja seadused, mis käivad teiste politseiohvitseride kohta. On kavatsusel siiski teha erand arstide kohta ja nimelt määrata neile vanaduspääriks pensionile määramisel 55 eluaastat. Teiste ametnikkude suhtes on maksma pandud 60-aastane piir nagu Preisimaalgi. Nii et politseiametnik, kes on saanud 60-aastaseks, vabastatakse otsekohe teenistusest pensionile mineku puhul, kusjuures vabastamine sünnib järgmise kuu esimesest päevast arvates peale 60 a. sünnipäeva.

1. jaanuaril s. a. hakati reorganiseerima ka Baieri kriminaalpolitsei. Peab üldse ütleva, et saksa kriminaalpolitsei on saanud õige paljude katsete osaliseks. Teda on küll jäetud iseseisvaks, küll liidetud välispolitsei külge; on katsutud luua (mõningate eriliste kuritegude jälgimiseks) üleriiklik kriminaalpolitsei, on jäetud kriminaalpolitsei omavalitsuste kätte

jne. jne. Kuni käesoleva aasta alguseni ei tundud Baieris üldse ülemaalist kriminaalpolitseid selle sõna laiemas mõttes. Senini tegutsesid Baieris üksikud asutused, mille tegevus ulatus küll üle terve osariigi ja mille ülesanneteks olid küll puht kriminaalpolitseilised ülesanded, kuid need asutused tegutsesid üksteise kõrval, olid igaüks n. öelda osakond omaette. Nii töötasid senini Baieris: eriline mustlaste politsei keskkoh, näpajälgede kogumise ja teadete andmise keskkoh, rahamärkide võltsimiste vastu võitlemise tsentraalbüroo, hasartmängude vastu võitlemise keskkoh jne. Kõik need asutused, bürood ja keskkohad täitsid kriminaalpolitsei ülesandeid, neis töötasid vilunud kriminaalametnikud, kuid nad töötasid lahus ilma ühise juhita ja ühise plaanita. Nüüd on aga asutatud kaks keskkoh, kust juhitakse terve Baieri kriminaalpolitsei: üks asub Münchenis, pealinnas, ja teine Nürnbergis-Fürthi. Müncheni kriminaalpolitsei direktiooni tegevuspiirkond on: Ülem- ja Alam-Baieri maakonnad, Pfalz, Schvaabi maa ja Neuburgi maakond; Nürnberg-Fürthi kriminaalpolitsei direktiooni tegevuspiirkonnaks on: Ülem-Pfalz ja Regensburg. Ülem-, Kesk- ja Alamfranki maakonnad ja Aschaffenburg. Peakohaks on jätetud siiski Müncheni linn ja selle kriminaalpolitsei direktioon. Nii et, näiteks, kirjavahetust välismaadega jne. peab juba München ja mitte mõlemad kriminaalpolitsei keskkohad. Arvatavasti läheb just kriminaalpolitsei reorganiseerimine jõudvasti edasi, sest selle järgi tuntakse juba ammu suurt vajadust. Kuid kuidagi ripub selle politsei eriharu ümberkorraldamine ja organiseerimine vastavalt meieaja nõuetele teatud määral üldisest politsei ümberkorraldamisest. A.

Ametlik osa.

Käsukiri 7. septembrist s. a. nr. 73 siseministriumile.

Kriminaalpolitsei agent Konstantin Kirschberg on kinnitatud 2. järgu kriminaal-assistendiks, arvates 1. sept. s. a.

Poliitilise politsei 2. järgu assistendi kohustetäitja Ernst Raudsepp on vabastatud ametist välispolitsei teenistusse mineku puhul, arvates 1. septembrist s. a.

Käsukiri 11. septembrist s. a. nr. 76 siseministriumile.

Poliitilise politsei 2. j. assistent Alfred Kattai on kinnitatud 1. j. assistendiks, arvates 15. sept. s. a.

Politseidirektori käsukiri 5. sept. s. a. nr. 18.

Ernst Raudsepp on määratud konsaabli kohustetäitjaks Viru-Järva abipre-

fektuuri koosseisu, arvates 1. sept. s. a.

Tartu-Valga prefektuuri konstaabel Peeter Pahva on vabastatud ametist oma palvel, arvates 1. septembrist s. a.

Politsei peavalitsuse poolt on luba antud laskeriistade ja laskemoonaga kauplemiseks Gustav Hansu p. Mätlikule Tapal, Pikk tän. nr. 20, maksvusega 30. augustini 1929. a.

Politsei peavalitsuses on registreeritud:

1) Ajaleht „Rahva Sõna Pärnu Välja-

anne“, hakkab ilmuma Pärnus kuus korda nädalas, väljaandja — Maksim Juhani p. Unt, vastutav toimetaja Johan Hendriku p. Vanatoa. Ajaleht „Rahva Sõna Pärnu Väljaanne“ trükitakse L. Blumenfeldti trükikojas Pärnus.

2) Ajakiri „Lootusringi Juht“, hakkab ilmuma Tallinnas kaheksa korda aastas, väljaandja — Eesti õpetajate liit, vastutav toimetaja — Hans Jüri p. Roos. Ajakiri „Lootusringi Juht“ trükitakse J. Zimmermani trükikojas Tallinnas.

Küsimusi ja kostmisi.

Konstaabel L. Küsimus. Siseministri otsusega on 1. apr. s. a. Sootaga ja Saadjärve valdade piirid muudetud ja Saadjärve vallast eemalseisev osa umbes 300 elanikuga liidetud Sootaga valla külge. Praegu on mõlemad vallad elanikkude arvult umbes ühesuurused. Sootaga r. konstaabel ei tunnista 1. apr. s. a. Sootaga vallale juurearvatud maa-ala oma tegevuspiirkonnaks. Politseidirektori määrusega 28. XII. 27. a. (R. T. nr. 7 — 28. a.) on kindlaks määratud väljaspool linnu asuvate konstaablite tegevuspiirkonnad, millest näha, et Sootaga vald moodustab Sootaga rajooni ja Saadjärve vald — Saadjärve rajooni. Kas tuleb

käesoleval juhusel käia politseidirektori määruse järgi 28. XII. 27. a. (R. T. nr. 7 — 28. a.)?

Vastus. Tuleb käia.

J. K. Küsimus. Kodanik on mõistetud r. n. s. §§ 174 p. 2 ja 175 p. 3 põhjal üheks kuuks vangi. Linnavolikogude valimise seaduse § 7. p. 2. põhjal jäävad niisugused kodanikud hääleõigusest ilma kolme aasta jooksul pärast karistusaaja lõppu. Kuidas suhtub see karistus linnavolikogude valimise seadusesse, kui ta tingimisi on mõistetud?

Vastus. Ei tule arvesse senikaua kuni karistus kandmata.

Väljaandja: **Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.** Vastutav toimetaja: **E. Maddison.**

Tegev toimetaja: **O. Angelus.**

K u u l u t u s i.

Tunnustatakse maksvaks:

F a n t e l e j e v, Evdokia Pavli t., Nanseni pass nr. 2962, v. a. politsei peavalitsusest 8. 2. 24 a. (9706)

T a s a, August Jaani p., isikutunnistus nr. 66, v. a. Valguta vallaval. 9. 12. 24 a. (12470)

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

R o b e r g, Konrad, v. a. Tall. linna pol. 2. jsk. ülemalt 1922 a. nr. 1227. (10585)

A r g e, Jakob, v. a. Abroka vallaval. 30. 4. 20 a. nr. 144. (11492)

V a i k, Juuli, v. a. Kihelkonna vallaval. 9. 1. 20 a. nr. 899. (11493)

T õ k m a n n, Friedrich, v. a. Kihelkonna vallaval. 19. 1. 20 a. nr. 474. (11495)

T a l p, Jakob, v. a. Lümmada vallaval. 4. 12. 20 a. nr. 1110. (11496)

V i i d a s, Leontine, v. a. Kuresaare pol. jsk. ülemalt 25. 11. 19 a. nr. 56. (11497)

K e l d e r, Johan, v. a. Kuresaare jsk. pol. ülemalt 9. 9. 21 a. nr. 2858. (11498)

K a i s t e l, Aleksander, v. a. Mustjala vallaval. 22. 1. 20 a. nr. 785. (11499)

K ö ö t s, Orest, v. a. Pihtla vallaval. 14. 3. 22 a. nr. 1016. (18512)

- Pihelpuu, Miina, v. a. Pihtla vallaval. 28. 7. 22 a. nr. 1118. (18513)
- Kuub, Aleksander, v. a. Lümmada vallaval. 16. 3. 20 a. nr. 582. (18514)
- Kelle, Pauliine Mardi t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 8. 11. 19 a. nr. 2461. (11556)
- Michelson, Natalie Gustavi t., v. a. Tall. linna pol. 6. jsk. ülemalt 24. 11. 19 a. nr. 427. (11557)
- Kaurla, Aliide Jüri t., v. a. Kunda-Malla vallaval. 23. 5. 24 a. nr. 251. (11558)
- Kose, Leontiine Villemi t., v. a. Abroka vallaval. 8. 9. 25 a. nr. 401. (11559)
- Krigul, Oskar Jakobi p., v. a. Tall. linna pol. 1. jsk. ülemalt 21. 3. 24 a. nr. 2464. (11560)
- Saar, Valter Peetri p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 17. 8. 19 a. nr. 713. (11561)
- Jürgenson, Alfei Johani p., v. a. 6. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 7. 5. 26 a. nr. 384. (11562)
- Dubrov, Sergei Sergei p., v. a. 6. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 15. 11. 26 a. nr. 1136. (11563)
- Palmberg, Liisa Hendriku t., v. a. 2. jsk. politseikomissarilt Tartus 27. 10. 27 a. nr. 1488. (11565)
- Peri, Kristiine Jaani t., v. a. 6. jsk. politseikomissarilt Tallinnas 15. 1. 26 a. nr. 5605. (11566)
- Eidik, Mihkel Jaani p., v. a. Paasvere vallaval. 11. 12. 19 a. nr. 333. (11969)
- Schumann, August Jüri p., v. a. Vao vallaval. 15. 11. 23 a. nr. 396. (11970)
- Rajamart, Alfred Johannese p., v. a. Küti vallaval. 25. 6. 22 a. nr. 1195. (11971)
- Kuusler, Leida Jakobi t., v. a. Avanduse vallaval. 9. 10. 22 a. nr. 1715. (11972)
- Kimmeel, Johannes Mardi p., v. a. Avanduse vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 279. (11973)
- Kaldas, Ida Mihkli t., v. a. Võlla vallaval. 29. 8. 21 a. nr. 1379. (11974)
- Freienthal, Marie Gustavi t., v. a. Paasvere vallaval. 18. 11. 20 a. nr. 1252. (11975)
- Tartu, Johan Jüri p., v. a. Paasvere vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 507. (11976)
- Saage, Heinrich Johani p., v. a. Narva linna pol. ülemalt 18. 6. 21 a. nr. 28952. (11977)
- Riisbach, Karl Jüri p., v. a. Paasvere vallaval. 24. 4. 20 a. nr. 788. (11980)
- Udsu, Emilie Andrei t., v. a. Saru vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 95. (12060)
- Kübar, Kusta Jaani p., v. a. Vastse-Roosa vallaval. 21. 5. 20 a. nr. 521. (12063)
- Jaanson, Elisabeth Otti t., v. a. Urvas-te vallaval. 5. 12. 19 a. nr. 18. (12064)
- Veidenberg, Liisa Otto t., v. a. Urvas-te vallaval. 21. 1. 20 a. nr. 489. (12065)
- Kelp, Johan Mihkli p., v. a. Urvas-te vallaval. 3. 9. 26 a. nr. 297. (12066)
- Aigro, Oskar Augusti p., v. a. Valgjärve vallaval. 1. 3. 24 a. nr. 99. (12068)
- Peterson, Ida Jaani t., v. a. Erastvere vallaval. 29. 7. 21 a. nr. 1097. (12069)
- Mürk, Isak Jaani p., v. a. Vana-Roosa vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 333. (12070)
- Pent, Anna Juhkami t., v. a. Meeri vallaval. 5. 4. 22 a. nr. 831. (12450)
- Luik, Jaan Villemi p., v. a. Pilkuse vallaval. 4. 5. 21 a. nr. 309. (12452)
- Tikkop, August Märdi p., v. a. Kongota vallaval. 14. 12. 19 a. nr. 324. (12453)
- Tarik, Eduard Karli p., v. a. Pilkuse vallaval. 9. 5. 20 a. nr. 270. (12454)
- Kimmeel, Peeter Daaveti p., v. a. Meeri vallaval. 3. 1. 20 a. nr. 397. (12455)
- Dietrich, Alviine Mihkli t., v. a. Palu-pera vallaval. 21. 1. 21 a. nr. 305. (12456)
- Mudas, Karl Jaani p., v. a. Aru vallaval. 30. 1. 20 a. nr. 102. (12457)
- Volmer, Oskar Reinu p., v. a. Kongota vallaval. 6. 4. 22 a. nr. 107. (12459)
- Lange, Gustav Jakobi p., v. a. Tartu maak. pol. ülemalt 2. 12. 19 a. nr. 994. (12458)
- Mitt, Aino Jaani t., v. a. Rõngu vallaval. 3. 3. 24 a. nr. 18. (12460)
- Teder, Juuli Hansu t., v. a. Elva alevi-val. 15. 10. 23 a. nr. 62. (12461)
- Kirt, Anna Liisa t., v. a. Uderna vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 317. (12462)
- Karu, Peeter Jüri p., v. a. Uderna vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 228. (12463)
- Villmann, Ida Jakobi t., v. a. Krüüdneri vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 45. (12464)
- Mosin, Albert Mihkli p., v. a. Meeri vallaval. 8. 12. 19 a. nr. 25. (12466)
- Küiv, Miina Jakobi t., v. a. Valguta vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 239. (12467)
- Rüütel (sünd. Märtsen), Elfriede Johani t., v. a. Valguta vallaval. 10. 1. 21 a. nr. 572. (12468)
- Toom, Johan Mihkli p., v. a. Tall. linna pol. 3. jsk. ülemalt 22. 3. 20 a. nr. 9163. (12469)
- Fichelmann, Veera Haini t., v. a. Valguta vallaval. 30. 9. 24 a. nr. 48. (12473)

- Tiiman, Rosalie Karli t., v. a. Kongota vallaval. 18. 12. 24 a. nr. 85. (12471)
- Raba, Marta Aleksandri t., v. a. Valguta vallaval. 10. 1. 22 a. nr. 7. (12472)
- Sageus, Jaan Peetri p., v. a. Valguta vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 368. (12474)
- Buschmann, August Oskari p., v. a. Valguta vallaval. 2. 11. 20 a. nr. 533. (12475)
- Kimalane, Jaan Andrese p., v. a. Valguta vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 209. (12476)
- Kaha, Samueli Johani p., v. a. Ahja vallaval. 13. 8. 20 a. nr. 622. (12604)
- Laurits, Jüri Jaani p., v. a. Tähtvere vallaval. 17. 9. 20 a. nr. 743. (12605)
- Martis, Salme Jüri t., v. a. Saadjärve vallaval. 12. 1. 20 a. nr. 62. (12606)
- Kiik, Marta Johani t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 9. 1. 20 a. nr. 6974. (12607)
- Elisson, Gustav Karli p., v. a. Kudina vallaval. 30. 10. 22 a. nr. 1667. (12608)
- Sell, Johan Hendriku p., v. a. Mäksa vallaval. 28. 12. 20 a. nr. 341. (12609)
- Pihlap, August Hansu p., v. a. Ulila vallaval. 13. 9. 21 a. nr. 310. (12612)
- Karula, Ida Jaani t., v. a. Vaimastvere vallaval. 8. 4. 24 a. nr. 72. (12613)
- Patsmann, Jüri Johani p., v. a. Haaslava vallaval. 11. 9. 20 a. nr. 737. (12616)
- Lemberg, Jaan Otto p., v. a. Ulila vallaval. 8. 12. 25 a. nr. 112. (12617)
- Pöder, Jaan Jaani p., v. a. Puurmani vallaval. 25. 10. 27 a. nr. 91. (12619)
- Reinvald, Hans Jüri p., v. a. Kalju vallaval. 4. 12. 23 a. nr. 176. (12620)
- Tilk, August Adami p., v. a. Laeva vallaval. 26. 6. 20 a. nr. 621. (12622)
- Kokota (Kokuta), Tõnu Ellu p., v. a. Puurmani vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 647. (12623)
- Kokota (Kokuta), Amalie, v. a. Puurmani vallaval. 13. 1. 20 a. nr. 664. (12623)
- Juhkam, Aleksander Villemi p., v. a. Puurmani vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 806. (12624)
- Jürisson, Emilie Hansu t., v. a. Puurmani vallaval. 3. 1. 20 a. nr. 249. (12626)
- Kruus, Hans Johani p., v. a. Saadjärve vallaval. 30. 10. 23 a. nr. 69. (12627)
- Riives, Eduard Jaani p., v. a. Kambja vallaval. 28. 1. 23 a. nr. 15. (12628)
- Kase, Aliide Jüri t., v. a. Härjanurme vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 278. (12630)
- Kiis, Alma Jaani t., v. a. Kuremaa vallaval. 15. 9. 25 a. nr. 327. (12631)
- Gerhardt, Minna Heinrichi t., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 5. 12. 19 a. nr. 2892. (12634)
- Sarapuu, Voldemar Jakobi p., v. a. Kuremaa vallaval. 20. 12. 19 a. nr. 414. (12632)
- Pukk, Pauliine Karli t., v. a. Raadi vallaval. 12. 11. 19 a. nr. 1086. (12633)
- Puusta, Liisa Jaani t., v. a. Saadjärve vallaval. 17. 1. 20 a. nr. 584. (12635)
- Sopp, Irene Ado t., v. a. Võru maak. pol. 1. jsk. ülemalt 21. 10. 22 a. nr. 79. (12636)
- Hoole, Anna Jakobi t., v. a. 3. jsk. politseikomissariilt Tartus 2. 10. 26 a. nr. 1076. (12638)
- Aav, Johannes Hendriku p., v. a. Luunja vallaval. 14. 2. 22 a. nr. 783. (12641)
- Korotkov, Nestor Osipi p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 9. 16. 21 a. nr. 1732. (12642)
- Kukk, Marie Johani t., v. a. Jõgeva vallaval. 27. 1. 20 a. nr. 808. (12647)
- Arén, August Jaani p., v. a. Kuremaa vallaval. 19. 5. 25 a. nr. 301. (12649)
- Vihm, Emilie Jaani t., v. a. Haaslava vallaval. 3. 3. 21 a. nr. 891. (12650)
- Jooost, Jaan Reinu p., v. a. Jõgeva vallaval. 28. 12. 26 a. nr. 66. (12652)
- Kilk, Karl Vidriku p., v. a. Tähtvere vallaval. 23. 4. 20 a. nr. 652. (12653)
- Normann, Hans Hendriku p., v. a. Uderna vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 266. (12654)
- Prost, Alma Aleksandri t., v. a. Tähtvere vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 288. (12655)
- Reimann, Anna-Rosalie Priidiku t., v. a. Kavastu vallaval. 6. 12. 19 a. nr. 37. (12656)
- Isak, Jüri Mihkli p., v. a. Jõgeva vallaval. 17. 12. 19 a. nr. 379. (12658)
- Lepp, Anton Timofei p., v. a. Jõgeva vallaval. 16. 3. 22 a. nr. 78. (12660)
- Visnapuu, Johannes Hendriku p., v. a. Kaarepere vallaval. 31. 1. 28 a. nr. 470. (12661)
- Mättik, Linda-Vilhelmine Martini t., v. a. Jõgeva vallaval. 3. 1. 24 a. nr. 1. (12662)
- Mägi, Johanna Jüri t., v. a. Tartu maak. pol. ülemalt 14. 12. 19 a. nr. 324. (12664)
- Tamm, Karl Jakobi p., v. a. Kudina vallaval. 29. 6. 22 a. nr. 1482. (12665)
- Sasmin, Peeter Mihkli p., v. a. Kudina vallaval. 6. 4. 22 a. nr. 1173. (12667)

- Jõgi, Anette Gustavi t., v. a. Laiuse vallaval. 1920 a. — Anette Gustavi t. Kuuski nimele. (12666)
- Paap, Ida Mari t., v. a. Kavinda vallaval. 22. 6. 20 a. nr. 333. (12668)
- Aru, Isak Samueli p., v. a. Jõgeva vallaval. 28. 12. 19 a. nr. 607. (12669)
- Teder, Anna Johani t., v. a. Puurmani vallaval. 23. 1. 20 a. nr. 795. (12683)
- Kink, Aliide Mardi t., v. a. Vana-Karilatsi vallaval. 10. 6. 20 a. nr. 588. (12688)
- Kronberg, Natalie Jaani t., v. a. Raadi vallaval. 7. 10. 21 a. nr. 1242. (12690)
- Puskar, Manglus Jüri p., v. a. Kambja vallaval. 13. 3. 25 a. nr. 70. (12688)
- Fuchs, Aliide Joosepi t., v. a. Elistvere vallaval. 1. 3. 22 a. nr. 471. (12686)
- Laas, Emma Jakobi t., v. a. Laeva vallaval. 29. 12. 19 a. nr. 434. (12689)
- Matsmann, Oskar Jüri p., v. a. Kuremaa vallaval. 12. 12. 19 a. nr. 322. (12689)
- Lossmann, Martin Mihkli p., v. a. Kuremaa vallaval. 9. 3. 20 a. nr. 834. (12689)
- Laur, Johan Jüri p., v. a. Laiuse vallaval. 10. 2. 20 a. nr. 834. (12680)
- Sulp, Karl Anna p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 8. 4. 20 a. nr. 12816. (12679)
- Nigol, August Johani p., v. a. Kambja vallaval. 22. 2. 27 a. nr. 25. (12688)
- Tehvand, Gustav Jaagu p., v. a. Vana-Kuuste vallaval. 19. 5. 20 a. nr. 608.
- Ojar, Karl Mardi p., v. a. Elistvere vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 1108. (12691)
- Paju, Madis Karli p., v. a. Härjanurme vallaval. 13. 11. 24 a. nr. 86. (12685)
- Öunmann, Jaan-Johan Mardi p., v. a. Vaimastvere vallaval. 24. 12. 19 a. nr. 2510. (12687)
- Karu, Salme Johani t., v. a. Saadjärve vallaval. 1. 4. 25 a. nr. 280. (12682)
- Lall, Linda Jaani t., v. a. Saadjärve vallaval. 5. 4. 28 a. nr. 1113. (12691)
- Lall, Albert Johani p., v. a. Jõgeva vallaval. 14. 6. 21 a. nr. 2097. (12684)
- Stepaanenkov, Mihail Kuperjani p., v. a. Kastre-Võnnu vallaval. 16. 3. 20 a. nr. 1168. (12677)
- Raudsepp, Juhan Otto p., v. a. Mäksa vallaval. 16. 3. 23 a. nr. 46. (12681)
- Linnomägi, Anna-Marie-Elisabeth Daaveti t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 17. 6. 22 a. nr. 19455. (12755)
- Karusaar, Aliide Joosepi t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 21. 1. 21 a. nr. 2650. (12756)
- Vahi, Jaan Mai p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 18. 1. 23 a. nr. 295. (12757)
- Fhin, Emilie Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 30. 1. 25 a. nr. 4224. (12758)
- Sonn, Aleksander Hendriku p., v. a. 2. jsk. politseikomissariilt Tartus 16. 3. 26 a. nr. 6292. (12759)
- Ütt, Jaan Annuse p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 6. 2. 24 a. nr. 2348. (12760)
- Krigor, Alma Jaani t., v. a. Moisekatsi vallaval. 9. 6. 23 a. nr. 57/23999. (12761)
- HaaS, Adolf Antoni p., v. a. Tartu linna pol. 1. jsk. ülemalt 16. 8. 24 a. nr. 1927. (12762)
- Klein, Anna-Rosalie, v. a. Pornuse vallaval. 18. 12. 24 a. nr. 87. (12763)
- Hurt, Anette Peetri t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 10. 12. 19 a. nr. 4513. (12764)
- Helberg, Minna Johani t., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 10. 1. 21 a. nr. 1645. (12765)
- Kingsepp, Ekaterina Otti t., v. a. Sooru vallaval. 12. 9. 19 a. nr. 178. (12766)
- Raud, Adele Hansu t., v. a. Tartu linna pol. 3. jsk. ülemalt 27. 9. 19 a. nr. 1245. (12767)
- Prisk, Robert Jaani p., v. a. 2. jsk. politseikomissariilt Tartus 5. 3. 27 a. nr. 8718. (12768)
- Jakobson, Johannes Jaani p., v. a. Tartu linna pol. 2. jsk. ülemalt 20. 4. 20 a. nr. 13161. (12769)
- Naissou, Mihkel Jaani p., v. a. Veltsa vallaval. 10. 12. 19 a. nr. 23. (12849)
- Mets, Jüri Jaani p., v. a. Paatsalu vallaval. 18. 12. 19 a. nr. 233. (12850)
- Konstabel, Karl Karli p., v. a. Paadremaa vallaval. 16. 1. 20 a. nr. 207. (12851)

Politsei peavalitsus ostab võistluspakumisel

padruneid

automaat-püstolite jaoks:

kal. 7,65 — 35.000 tükki
kal. 6,35 — 1.000 „

Kinnised 50-sendilised tempelmargiga varustatud pakkumised tulevad anda politsei peavalitsusele kuni 26. sept. s.a. kella 10 hom.

Lähemaid teateid ja tingimisi võib saada politsei peavalitsuse majandustoimkonnalt igal tööpäeval kella 10-14.